

Και δίχως νά 'χουσι ἀφορμήν, ὡσάν ἀθιβολέψουν,
ἀρχίζουν εἰς τὸ μάλωμα καὶ ὥστε νὰ ξετελέψουν,
ἄλλος βαστᾷ τὴν χεῖραν του καὶ πρὸς τὸ σπῆτιν τρέχει.
Καὶ ὅπου ἔναι κακορίζικος καὶ βάνουν τον στήν μέσην,
215 κροῦσιν καὶ ξανακροῦσιν τον, ὥστε νὰ δοῦν νὰ πέση,
καὶ μερικὸς ὀλότελα εἰς τὴν ὥραν τοὺς σκοτώνουν·
καὶ νά 'πες ὅτι, ὅπου ἔχουσιν ἀθιβολήν, μαλώνουν.
Κι οἱ ἄλλοι μεσιτεύουσιν ἢ χῶρια τους μαλώνουν.
Ἀμ' ὄντε πιούσι τὸ κρασίν, ὡσάν εἶν' μαθημένοι,
220 μὲ πελατικά καὶ ραβδιὰ καὶ ξεμαχαιρωμένοι
πληγώνονται καὶ χάνονται, διατὶ οὐδὲν κατέχουν,
καὶ ὅπου ἤμπορεῖ ὀλιγότερα, ὅλοι εἰς ἐκεῖνον τρέχουν.
Ἀπεὶν διαβῆ τὸ κάμωμα, ἂν τοὺς ἀνερωτήσης
τί 'ν' τάχα καὶ μαλώνασιν, πολλὰ ν' ἀγανακτήσης,
225 διατὶ δὲν εἶχαν ἀφορμήν, ὑπόθεσιν καμίαν.
Τέτοια εἶν' τῶν χωριατῶν οἱ συντροφιεῖς κι οἱ τάξεις.
Κι ἐσὺ, Χριστέ, ὅπου δύνεσαι, ἐσὺ νὰ τοὺς πατάξης.
Πίνει ὁ χωριάτης τὰ κρασιά, τὰ δυνατὰ καὶ ἀκράτα,
κι ἔχει το διὰ καμάριν του τῆς μεθυσιάς τὴν στράταν.
230 Ἄν ἔρθωμε εἰς τὸν παπᾶν, εἰς τὸν κουράτοράν του,
οὐδὲ ἔχει νοῦ ἐκ τὴν μεθυσίαν, οὐδὲ ἐκ τὴν φοράν του.
Ἀμὴ ἀγαποῦσι τὰ κρασιά κι ἔχουν το διὰ τιμὴν τους
καὶ μερικοὶ διὰ τὸ κρασίν χάνουσιν τὴν ψυχὴν τους.
Καὶ ἔρχονται οἱ κακότυχοι καὶ γίνονται ρημάδι
235 καὶ τότε ἀπομαζώνονται, μοῖρα εἰς τὸ λιβάδι.
Ἄλλοι ἀγαποῦν τὸ πάλεμα, ἄλλοι νὰ τραγωδοῦσιν,
ἄλλοι νὰ παίζουν τὲς λακτὲς καὶ νὰ συρνομαδοῦσιν.
Καὶ νὰ μηδὲν σοῦ φαίνονται, ἀμὴ ληστάδες εἶναι,

καὶ τραγουδοῦσιν οἱ ἄτυχοι, ὡσὰν κιλαδοῦν οἱ χῆνες.

- 240 «Τίντα καλὸν θωρεῖς λοιπὸν, ἴντα παρηγορίαν,
καὶ κάθεσαι συνέπαρτος εἰς τοῦτα τὰ χωρία;
Ἄμε εἰς τὸ Κάστρον, διάγειρε, κατὰταξε εἰς τὴν Χώραν,
νὰ λείψης, κακορίζικε, ἐκ τῆς πτωχειᾶς τὴν ψώραν.
Ἐπαρε φίτσιον, ἄτυχε, ὡσὰν τὸ πῆραν καὶ ἄλλοι,
245 καὶ ἂν τὸ κρατήσης φρόνιμα, εἰς τιμὴν σὲ θέλουν βάλει».
Ἐφάνη μου ὅτι ἡ Τύχη μου καλὴν πόρταν μοῦ ἀνοίγει,
νὰ πάρω φίτσιον νὰ κρατῶ, νὰ λείψω ἐκ τὸ κυνήγι.
Λοιπὸν ἐξαναγκάστηκα κι ἤλθα εἰς τὸ Κάστρον πάλιν,
ἠῶρα τὸν Δούκα φίλον μου, τοῦ Κάστρου τὸ κεφάλιν,
250 κι ἐκεῖνος μ' ἐσυμβούλευσεν καὶ βάνει με ἀβουκάτον
καὶ ὡσὰν καλὸν μοῦ ἐφάνηκεν κι ἐγὼ ὑποδέκτηκά το.
«Τὸ φίτσιον», μοῦ εἶπεν, «ἔπαρε, ὡς διὰ νὰ σὲ τιμήση,
κι ἐξέδραμε καὶ κράτει το καὶ θέλει σε πλουτίσει,
οὐδ' ἔν' διὰ βλάβην τῆς ψυχῆς, ἀμὴ διὰ ὄφελός σου».
255 Τὸ φίτσιον ἐπαράλαβα μὲ πᾶσαν προθυμίαν
κι ἐνέργουν το τιμητικὰ διχῶς ἀναμελίαν
καὶ φίλος καὶ παραδεκτὸς εἰς ὅλους ἐγενόμην.
Καὶ ἀρχὴν ἀρχὴν τὸ φίτσιον μου μὲ πᾶσαν καλοσύνην
τὸ ἔκαμα κι ἐπληρώνουμου μου μὲ πᾶσαν δικαιοσύνην.
260 Καὶ ἄφηνα ἐκ τὸ πλήρωμα πολλῶν πτωχῶν ἀνθρώπων
κι ἐξέτρεχα κι ἐβοήθουν τους μὲ πᾶσαν δίκαιον τρόπον.
Κι ἐδίδασί μου πλήρωμα κι ἐγὼ ἀπιλόγιαζά το
κι εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, ἐκεῖ ἐλογάριαζά το.
Κι ἐλέγασι οἱ συντρόφοι μου: «Διατί οὐδὲν ἐπαίρνεις,
265 ἀμὴ κολάζεσαι εὐκαιρα καὶ δωρεὰν κοπιάζεις;
Ἐπαιρνε πλήρωμα κι ἐσύ, ὡσὰν τὸ παίρνουν ὅλοι,
καὶ ξέτρεχε τὸ φίτσιον σου καθημερινὴ καὶ σκόλη.

Τὸ φίτσιον τὸ ἐπαρέλαβες, ἂν θέλῃς νὰ κερδίσης,
πάσχε καὶ πλούσιους καὶ πτωχοὺς πάντας νὰ τοὺς ἐγδύσης.
270 Ἐπαιρνε ἅπ' ὄλους πλήρωμα, κάμε καλὸν σακκούλιν,
πάντα ἀπὸ τὰ κανίσκια σου πέμπε εἰς τὸν φόρον, πούλει.
Διὰ τὸν ἑαυτὸν σου μάζωνε καὶ καλὸν θέλει σ' ἔβγει
καὶ ὅπου σὲ θέλει δωριανὰ δεῖχνε του καὶ νὰ φεύγῃ.
Ἀπ' ὄλους ζήτα κι ἔπαιρνε πάντα τὸ πλήρωμά σου
275 ἐπεὶν δὲν εἶσαι κανενός, Σαχλίκη, κρατημένος,
ὄντε δουλεύεις ἄνθρωπον, ἄς εἶσαι πληρωμένος».
Κι ἐγὼ διατί 'μουν στὴν ἀρχὴν στὸ φίτσιον ἐμπασμένος,
ἀλλὰ εἰς τὴν κλεψιὰν οὐδὲν ἤμουνε μαθημένος,
ἐκεῖ ἔστεκα κι ἐθεώρουν τοὺς ὡσὰν λυσσάρους σκύλους,
280 νὰ γδέρνουσι καὶ τοὺς πτωχοὺς καὶ συγγενεῖς καὶ φίλους.
Ἐθώρουν καὶ διὰ λόγου τοὺς εἶχα ἐντροπὴν μεγάλην,
καὶ νὰ 'πες ἔκλεψά τινος καὶ ἡ ποίνα με προβάλλει.
Καὶ ὡσὰν ἐμπῆ κανεῖς σ' ὁδὸν, νὰ πᾶ νὰ ταξιδεύσῃ,
καὶ μὲ ἄλλους νάπτες γέροντες ἐσμίζῃ καὶ διανέψῃ,
285 οἱ νάπτες τρῶν καὶ πίνουσι, γελοῦν καὶ τραγουδοῦσιν
κι εἰς τὸ καράβιν τρέχουσιν, ἐδῶ κι ἐκεῖ πηδοῦσιν,
κι ἐκεῖνοι ὅπου εἶναι ἀμάθητοι κείτονται σκοτισμένοι,
ξερνοῦν καὶ πάλιν θέτουσιν ὡσὰν ἀρρωστημένοι,
ἐδίτις ὡς πρωτότερα ἐλέγα καὶ ὀμιλοῦσαν
290 κι ἐγὼ ἔστεκα κι ἐθεώρουν τοὺς ὡς ξένον παραμύθιν.
Ἐντρέπομου νὰ τοὺς θωρῶ ἀνθρώπους νὰ πειράζουσιν
κι ἐκεῖνα τὰ μαζώνασιν ὡς κλέπτες νὰ μοιράζουσιν.
Κι ἐκεῖνοι τὰ μαζώνασιν κι ἐγὼ ἐθεώρουν κι ἔσκουν.
Καὶ ἀρχὴν ἀρχὴν ἠθέλησα τὸ φίτσιον νὰ τὸ ἀφήσω,
295 κι ἔλεγα: «Εἰς τόσῃν ἀδικιὰν κέρδος οὐκ ἐψηφήσω».
Καὶ πάλιν ἐξεδιάγερνα καὶ λέγω πρὸς ἐμέναν:
«Ἄς τὸ κρατῶ τὸ φίτσιον μου καλὰ κι ἐμπιστεμένα,

μηδὲ ὄρφανόν, μηδὲ πτωχόν, κινδυνεύω κανένα,
ἀμὴ ὅσον ἀγαπᾷ ὁ Χριστὸς κι ἡ Ἄφεντιὰ τὸ ὄριση
300 καὶ τὸ καπιτουλάριν μου γράφει το καὶ χωρίσει,
εἰς τόσον καὶ ὀλιγότερον πλήρωμα θέλω παίρνει».

Γιάννης Κ. Μαυρομάτης & Νικόλαος Μ. Παναγιωτάκης (επιμ.), *Στέφανος Σαχλίκη. Τα Ποιήματα. Χρηστική έκδοση με βάση και τα τρία χειρόγραφα*, ΜΙΕΤ, Αθήνα 2015, σ. 111-124.